

The provision of advocate independence, the protection of their legitimate interests as a actual issue

Nodirbek JALILOV¹

Specialized branch of Tashkent state law university

ARTICLE INFO

Article history:

Received October 2021

Received in revised form

15 November 2021

Accepted 20 December 2021

Available online

15 January 2022

Keywords:

advocate,
qualification requirements,
immunity of advocate,
norms of etiquette,
ethics of advocate
profession,
Western countries,
independence of advocate.

ABSTRACT

In this article, a scientific analysis of the situation in ensuring the independence of lawyers is carried out. Also, possible recommendations were proposed on the following topics: the independence of a lawyer, the personal inviolability of a lawyer, the legal basis for ensuring independence, the protection of immunity. And also, the requirements for the professional ethics of a lawyer. The responsibility of a lawyer for violating the ethics of advocacy in foreign countries is considered.

2181-1415/© 2021 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol2-iss11/S-pp348-352>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Профилактика инспектори маъмурий иш юритиш фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари

АННОТАЦИЯ

Калит сўзлар:

профилактика
инспектори,
маъмурий иш юритиш,
жамоат хавфсизлиги,
хуқуқбузарлик,
ички ишлар органлари,
ҳамкорлик,
хуқуқни муҳофаза
қилувчи органлар,
хуқуқ-тартибот.

Мақолада профилактика инспекторининг маъмурий иш юритиш фаолияти ҳамда унинг ўзига хос хусусиятлари, маъмурий иш юритиш тартиби ўзи нима эканлиги, маъмурий ишни юритиш тушунчаси, мазмун-моҳияти, профилактика инспектори маъмурий иш юритиш фаолияти тартибининг ҳуқуқий асослари, профилактика инспекторининг маъмурий иш юритишда қандай ҳуқуқ ва мажбуриятлари бор эканлиги, профилактика инспекторининг маъмурий ишни юритишда ҳамкорлик масалаларига оид ҳолатлар илмий таҳлил қилинган ҳамда бу борада тегишли таклифлар илгари сурилган.

¹ Teacher, department of crime prevention and public safety, specialized branch of Tashkent state law university. Tashkent, Uzbekistan. E-mail: jnbek93@gmail.com.

Обеспечение независимости адвокатов, защита их законных интересов как актуальная проблема

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

профилактическая инспекция, административное производство, общественная безопасность, правонарушения, органы внутренних дел, сотрудничество, правоохранительные органы, правоохранительная деятельность.

В данной статье, проведен научный анализ ситуации в обеспечении независимости адвокатов. Также, были предложены, возможные рекомендации по следующим темам: независимость адвоката, личная неприкосновенность адвоката, правовые основы обеспечения независимости, защита иммунитета. А также, требования к профессиональной этике адвоката. Рассмотрена, ответственность адвоката за нарушение этики адвокатской деятельности в зарубежных странах.

Барчангизга маълумки, ҳуқуқбузарликлар профилактикасининг самарали ташкил этилиши халқимиз фаровонлиги ва мамлакатимиз барқарорлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади. Шу боис ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тизимини ривожлантиришнинг амалий механизмларини тадқиқ этиш, соҳада мавжуд муаммолар ечимини юзасидан амалий ва назарий таклиф ва тавсиялаш ишлаб чиқиш, айниқса, бу борада масъул ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва олий юридик таълим муассасалари ҳамкорлигини жадаллаштириш бугунги кундаги долзарб вазифалардан ҳисобланади.

“Аҳолининг тинч ва осойишта ҳаётини таъминлаш, жинойтчилик ва ҳуқуқбузарликларга қарши курашиш, жамоат тартибини сақлаш – бугунги кунда энг муҳим вазифадир” [1].

Жамоат хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва жинойтчиликка қарши курашишнинг яхлит тизимини шакллантириш, ички ишлар органларининг энг қуйи бўғинидан республика даражасигача самарали фаолиятини йўлга қўйиш ва замонавий иш услубларини жорий этиш орқали мамлакатимизда ҳуқуқ-тартибот ва қонунийликни мустаҳкамлаш, аҳолининг тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш мақсадида бугунги кунда кўплаб ислохотлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021-йил 26-мартдаги ПФ-6196-сон Фармонида асосан ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бўлинмалари фаолиятини унинг самарадорлигини ошириш ва ортиқча хизмат юкласини қисқартиришга йўналтирилган замонавий ахборот технологиялари татбиқ этилади. Унга кўра “Маҳалла ҳуқуқ-тартибот маскани ҳудуддаги жамоат хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва жинойтчиликка қарши курашишнинг асосий қуйи бўғини ҳисобланади, маҳалла ҳуқуқ-тартибот маскани томонидан жамоат хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва жинойтчиликка қарши курашиш ишларини тизимли ташкил этиш ва мувофиқлаштириш вазифаси профилактика инспекторига юкланади” [2].

Профилактика инспекторининг маъмурий иш юритишдаги энг асосий фаолиятларидан бўлган вояга етмаганлар ўртасида содир этилаётган ҳуқуқбузарликларнинг вужудга келиш омиллари ва уларнинг олдини олишнинг долзарб

масалалари мавжуд. Шиддат билан ривожланаётган ҳозирги даврда вояга етмаганлар ўртасида содир этилаётган ҳуқуқбузарликлар ҳам ортиб бормоқда. Мазкур турдаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш билан боғлиқ муаммолар, ўз навбатида, давлатлар олдида турган муаммоли ва хавотирли соҳалардан бири бўлиб қолмоқда. Бундай ҳолатда мазкур тоифадаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш юзасидан профилактика ишларини кучайтириш мақсадга мувофиқ ҳисобланади. Кейинги йилларда Ўзбекистонда вояга етмаганлар ўртасида ҳам ҳуқуқбузарликлар кўпайиб бормоқда.

Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликлар профилактикаси энг муҳим вазифалардан ҳисобланади. Хусусан, вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликлар профилактикаси “Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади” [3].

Мазкур турдаги содир этилган ҳуқуқбузарликлар ҳуқуқий таъсир кўрсатиш, мавжуд жазолар тизими ва жиноят-ҳуқуқий таъсири жиҳатидан вояга етган шахслар томонидан содир этилган ҳуқуқбузарликлардан бирмунча фарқ қилади.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларнинг махсус қисмларида кўрсатилган ижтимоий хавfli қилмишлар объектларидан келиб чиқиб, тоифаларга ажратган ҳолда уларга нисбатан ҳисоб профилактика ишларини, шунингдек, улар билан олиб борилган профилактик ишлар натижалари бўйича ҳисоботларни юритади.

“Профилактика (катта) инспектори профилактик ҳисоб ишини юритиш чоғида қуйидагиларни амалга оширади:

- чора-тадбирларини фарқлаш ва якка тартибдаги ёндашиш тамойилига қатъий амал қилган ҳолда олиб боради;

- жазони ижро этиш муассасасидан бўшатишган шахсларнинг оиласига, шунингдек, жамиятга мослашишида кўмак беради;

- профилактик ҳисобдаги шахслардан ахлоқан тузалаётган ва ўзида ижтимоий ижобий хулқ-атвори шакллантира бошлаганларини рағбатлантириш ёки, аксинча, ғайриижтимоий хулқ-атворини давом эттирган шахсларга нисбатан эса қонунда белгиланган тартибда мажбурлаш чораларини қўллади” [4].

Таянч пункти негизидаги кенг қўламли ҳамкорликнинг асосий белгиларидан бири унинг ҳуқуқий тартибга солинганлигидир. Бу уни ташкил этиш тартибини мустақкамлайди, ҳамкорликка киришувчи ҳар бир иштирокчининг масъулиятини оширади.

“Шундай экан, таянч пунктлари негизидаги кенг қўламли ҳамкорликни самарали ташкил этиш, **биринчидан**, ушбу ҳамкорликнинг етарлича ҳуқуқий тартибга солинганлигига; **иккинчидан**, унинг асосий йўналишлари, усул ва шакллари, куч ва воситалари аниқ белгилаб олинганлиги, шунингдек, функционал ваколатлар доираси билан аниқ чегараланганига; **учинчидан**, ҳамкорликнинг муҳим шартлари бўлган ахборот муҳитининг яратилганлигига; **тўртинчидан**, ҳамкорликнинг биргаликда режалаштирилиши, режаларнинг амалдаги ижроси самарали таъминланиши ва иш натижаларининг биргаликда таҳлил қилиб борилишига; **бешинчидан**, таянч пунктлари негизидаги ҳамкорликни тўғри ва самарали ташкил этиш ундаги субъектлар фаолиятини баҳолашда муҳим мезон сифатида эътиборга олинишига кўп жиҳатдан боғлиқдир” [5].

Шуни таъкидлаш жоизки, профилактика инспектори таянч пункти негизда Жиноят қидирув, шунингдек терроризм ва экстремизмга қарши курашиш бош бошқармалари ва уларнинг жойлардаги тизимларининг ҳам соҳавий йўналишлар бўйича, ҳам маъмурий ҳудудга бириктирилган ходимлари билан ҳамкорлик қилади.

Профилактика инспекторининг терговчилар билан ҳамкорлиги таянч пункти ички ишлар органлари терговчиларининг зиммасига юклатилган вазифаларни самарали бажаришига хизмат қилувчи асосий таянч маскани ҳисобланади.

Таянч пунктлари негизда профилактика инспекторлари билан терговчилар ўртасидаги ҳамкорликнинг асосий йўналишлари: **биринчидан**, ҳодиса содир бўлган жойни кўздан кечириш, содир этилган жиноятларни “иссиқ изи”дан очишга хизмат қилувчи дастлабки ҳаракатлар ва бошқа процессуал тадбирларни амалга ошириш; **иккинчидан**, очилмай қолган жиноятлар бўйича ҳамкорликдаги ишларни ташкил этиш; **учинчидан**, биргаликдаги жиноятларнинг олдини олиш ва аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириб бориш бўйича иш олиб бориш, **тўртинчидан**, уй қамоғи ва бошқа тегишли эҳтиёт чораси қўлланилган шахсларнинг ўрнатилган талабларга риоя этишларини назорат қилишда ўз аксини топади.

Юқорида кўриб ўтилганлардан келиб чиқиб хулоса қиладиган бўлсак, бугунги кунда ҳар бир ривожланган ёки ривожланаётган мамлакатда бўлгани каби Республикаимизнинг ҳам муҳим тараққиёт йўли мустаҳкам ҳуқуқий пойдеворга эга бўлган ҳамда ўзида фуқаролик жамиятининг олий даражасини намоён этган, мустаҳкам қонунчиликка асосланган давлатни қуриш тамойилларига асосланади.

Профилактика инспекторига бириктирилган маъмурий ҳудудда бошқа ҳудудда яшовчи ҳуқуқбузар томонидан маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этилган ҳолларда ушбу шахсни ушлаб туриши ва судга олиб бориш билан боғлиқ қийинчиликлар мавжуд. Хусусан, ҳуқуқбузарларни ушлаб туриш учун маҳалла ҳуқуқ тартибот масканида махсус хоналар ва техник жиҳозлар ажратилмаган. Мазкур муаммоларнинг олдини олиш учун маҳалла ҳуқуқ тартибот масканида махсус изоляторларни ташкил этиш ва уларни зарур техник воситалар билан жиҳозлаш мақсадга мувофиқ.

Ҳуқуқбузарларни бир ҳудуддан бошқасига олиб бориш, ҳавфсизликни таъминлаш ҳамда йўл сарф-харажатларини компенсация қилиш учун профилактика инспекторларини махсус енгил автотранспорт воситалари билан таъминлаш мақсадга мувофиқ.

Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияларга тайинланган иш ҳужжатларини ҳокимият ҳузуридаги комиссияларини кўриб чиқиш ваколатини маҳалла фуқаролари йиғинига ва Ички ишлар органларига олиб кўриб чиқилиши мақсадга мувофиқ.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг халқ депутатлари Хоразм вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқи // “Халқ сўзи”. – 2017. – 15 окт.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг 2021 йил 26 мартдаги ПФ-6196-сон “Жамоат ҳавфсизлигини таъминлаш ва жиноятчиликка қарши курашиш соҳасида ички ишлар органлари фаолиятини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони.

3. “Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида”ги қонун

4. Ўзбекистон Республикасининг “Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида”ги қонунига илмий-амалий шарҳ: Қонунга илмий-амалий шарҳ Б.А. Матлюбов. 0 Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2018. – Б. 112.

5. Исмоилов И., Зиёдуллаев М.З. Ички ишлар органлари таянч пунктларида профилактика инспекторларининг фаолияти ва ҳамкорлигини ташкил этиш: Ўқув-амалий қўлланма. – Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2017. – Б. 120–121.249.

6. М.З. Зиёдуллаев. Милиция таянч пунктларининг жамоат тартиби ва хавфсизлигини таъминлаш фаолиятини бошқаришни такомиллаштириш. – Т.: ТДЮИ. 2016.

7. Ички ишлар идоралари профилактика хизматлари томонидан жиноятларнинг олдини олишни таъминлаш. – Т.: ТДЮИ. 2009.